

KETENSTANDAARD
BOUW EN TECHNIEK

SAMEN STERKER MET STANDAARDEN

JAARVERSLAG 2023

Inhoud

- 3 Voorwoord
- 4 Facts & Figures 2023
- 6 Missie, visie en strategie
- 8 Terugblik Ketenstandaard Congres '23
- 10 Lancering KIS Systematiek
- 11 Nieuwe leden Strategische Adviesraad (SAR)
- 12 Ketenstandaard krijgt NL-SfB in beheer
- 13 Datakwaliteit
- 14 Onze ambassadeurs
- 16 Onderzoek 'Meten is Weten'
- 17 Nieuwe bestuursleden in 2023
- 18 Traceerbaar bouwen en installeren met GS1 Digital Link
- 19 Productdata delen
- 20 Internationale samenwerking
- 21 Cruciale rol voor implementatie- en kennispartners
- 22 Organisatiestructuur
- 23 Het Ketenstandaard team
- 24 Organisatie ontwikkeling Ketenstandaard
- 25 Samenwerking digiGO
- 26 Samenwerking met brancheorganisaties
- 27 Ervaringen uit de praktijk

Voorwoord

Laat ik beginnen met te zeggen dat ik trots ben op wat we als Ketenstandaard allemaal hebben gerealiseerd in 2023. De beheercommissies van de standaarden functioneren goed. De leden van het bestuur en de Strategische Adviesraad denken actief mee over ontwikkelingen. En Ketenstandaard beschikt over een enthousiast team van deskundige medewerkers. Een belangrijke ontwikkeling in 2023 is de toegenomen aandacht voor duurzaamheid. Denk aan de CSRD-wetgeving waar grote bedrijven aan moeten voldoen en die invloed heeft op veel bedrijven. Duurzaamheid is ook een belangrijk criterium geworden bij het verstrekken van leningen en hypotheekleningen. Het leidt er allemaal toe dat de vraag naar duurzaamheidsdata sterk groeit en dus ook naar standaarden die deze data vastleggen en uitwisselen.

INDUSTRIALISATIE

De ontwikkelingen op de woningmarkt waren in 2023 minder rooskleurig, maar ik verwacht dat het nieuwe kabinet maatregelen neemt om de woningbouwmarkt weer vlot te trekken. Eind 2024 merken we daar misschien al iets van en ik verwacht dat 2025 weer een mooi jaar wordt voor de bouw- en technieksector. Een kanttekening hierbij is dat de capaciteit om al het werk straks uit te voeren een uitdaging blijft. Industrialisatie van het bouwproces kan dit probleem verlichten, net als standaardisatie van processen.

IMPULS

Gelukkig zien we dat de bouw- en technieksector steeds meer het belang van standaarden beseft en ook de rol van Ketenstandaard in dit speelveld. Met veel plezier kijk ik terug op het Ketenstandaard Congres in maart van 2023. Het thema 'Van idee tot bouwwerkdossier' had een grote aantrekkingskracht op bezoekers, net als de enthousiaste dagvoorzitter Hélène Hendriks. Met gastsprekers uit alle doelgroepen van het 'bouwwerkdossier' zat het programma van de drukbezochte bijeenkomst goed in elkaar. De ondertekening van het digiAkkoord, een initiatief van digiGO, gaf een impuls om met de hele sector de schouders te zetten onder digitaliseren en standaardiseren.

ERVARINGEN VAN DEELNEMERS

In 2023 hebben we vanuit het bestuur verzocht de ervaringen van deelnemers met onze standaarden te onderzoeken. Er is een nulmeting gedaan onder 250 ETIM, DICO, STABU en FPS deelnemers. De conclusie is dat onze standaarden in toenemende mate goed worden gebruikt. Dankzij het onderzoek weten we nu

ook wat nog beter kan en wat we daarvoor moeten doen. Dit soort onderzoek krijgt nog meer waarde wanneer je het meerdere jaren achter elkaar uitvoert, dan kan je zien of aanpassingen ook het gewenste effect hebben.

NIEUWE BESTUURSLEDEN

Ik ben verheugd dat we in 2023 met de komst van drie nieuwe bestuursleden weer over een compleet bestuur beschikken. Jurgen de Ruiter (Trevian) is gekomen als vertegenwoordiger van opdrachtgevers en woningcorporaties, Nanne Batelaan (De Stihogroep) als vertegenwoordiger van de bouwtoelevering en Kevin Kok (Schoots Architecten) als vertegenwoordiger van de adviseurs. Het is hartstikke leuk om deze nieuwe en jonge mensen in het bestuur te hebben. Ze brengen een frisse kijk op zaken mee vanuit de doelgroepen die ze vertegenwoordigen. Hun inbreng komt goed van pas bij alle ontwikkelingen rondom het digitale bouwwerkdossier. En ook bij een thema als traceerbaar bouwen, een onderwerp dat steeds belangrijker wordt voor onze sector en waar we vanuit Ketenstandaard druk mee bezig zijn.

KETENSTANDAARD CONGRES 2025

Vanuit het bestuur willen we jullie met dit jaarverslag inspireren en informeren over belangrijke ontwikkelingen rondom onze standaarden. Veel leesplezier en hopelijk ontmoeten we elkaar tijdens het volgende Ketenstandaard Congres, op 20 maart 2025 in Nijkerk!

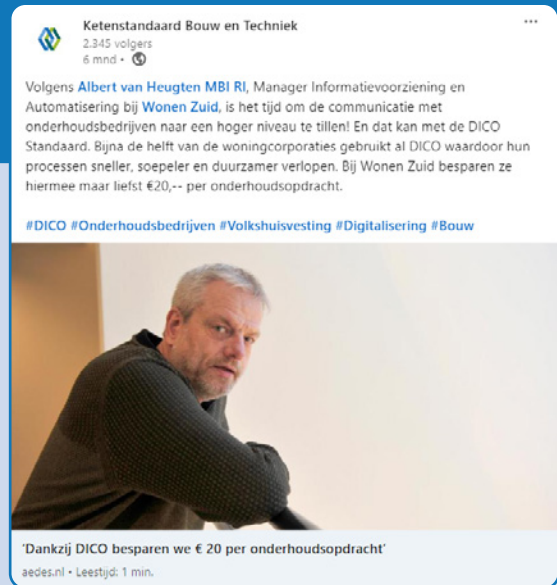
Antonio Navarrete Gelde

Bestuursvoorzitter
Ketenstandaard

Facts & Figures 2023

	Totaal volgers 2443	Nieuwe volgers 516		TOP BIJDRAGE 9.035 WEERGAVES 149 LIKES
	85 Bijdragen	154.005 Weergaves		3.029 LIKES

 21 NIEUWSBRIEVEN

+ 940 Groei: 17.041 → 17.981
actieve abonnees

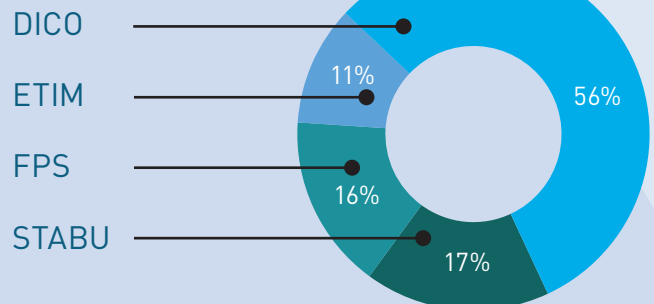
Gemiddelde openingsratio 47,5%	19,26% Gemiddelde klikratio
--	---------------------------------------

Deelnemers per standaard

Aantal deelnemers en partners 2022 **2562**

Aantal deelnemers en partners 2023 **2868**

Groei van 306 deelnemers en partners **+12%**

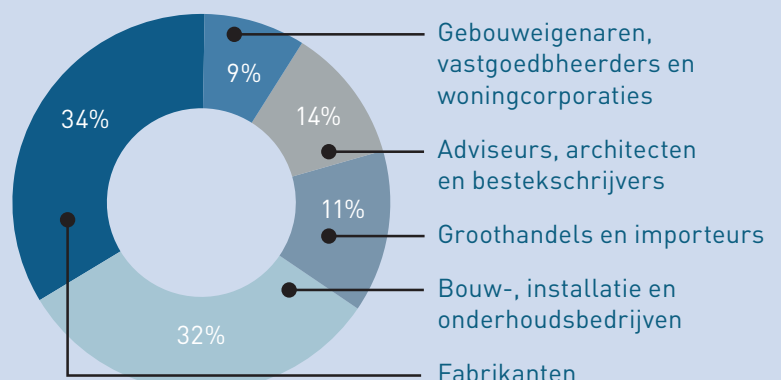

Deelnemers per bedrijfssoort

OMZET

2022 € 2.893.123

2023 € 3.179.560

34.122

Unieke website bezoekers 2023

32.800

Unieke website bezoekers 2022

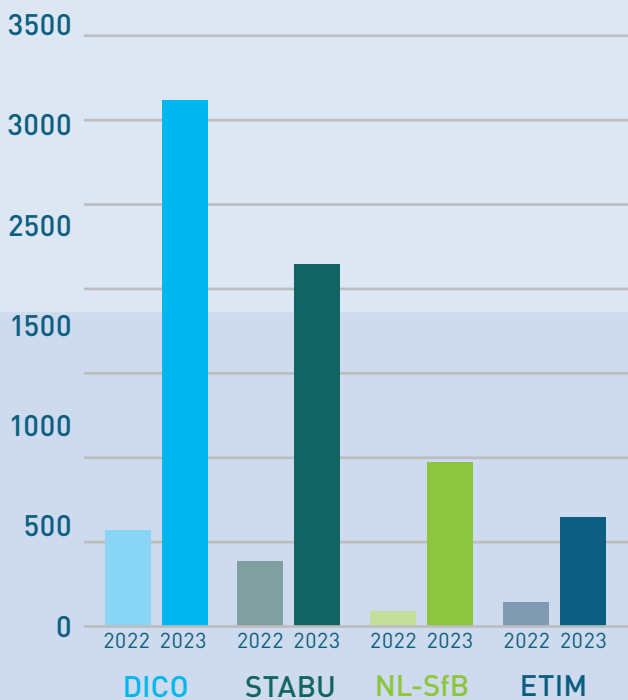

Meest gelezen nieuwsartikel 2023

Website bezoek per standaard

STABU	NL-SfB	ETIM	DICO
31%	14%	9%	46%

#Views landingpagina's standaarden

MISSIE

Als onafhankelijke regisseur levert Ketenstandaard een concrete bijdrage aan het efficiënter en duurzamer maken van de gebouwde omgeving.

VISIE

Ketenstandaard gelooft erin dat efficiëntere samenwerking bij het realiseren en onderhouden van infrastructuur en vastgoed, een oplossing biedt voor uitdagingen als:

- de woningbouwopgave;
- verduurzaming;
- en een circulaire economie in 2050.

Efficiëntere samenwerking vraagt om een digitaal bouwwerkdossier met kwalitatief hoogwaardige data dat:

- beschikbaar is voor elke ketenpartner;
- meegroeit met ontwikkelingen rondom het bouwwerk;
- beschikbaar is gedurende de hele levenscyclus van het bouwwerk.

Essentieel voor het samenstellen van een digitaal bouwwerkdossier is dat data vrij kunnen stromen tussen verschillende applicaties. Dan kan elke schakel de data hergebruiken en aanvullen, zonder deze opnieuw te hoeven aanmaken. Zo gaat er geen informatie verloren en bevat het digitale bouwwerkdossier altijd actuele en betrouwbare informatie.

STRATEGIE

Vanuit een onafhankelijke positie neemt Ketenstandaard de regie bij:

- het ontwikkelen en beheren van standaarden;
- het vergroten van samenhang tussen standaarden;
- het betrekken van relevante personen en organisaties;
- het vergroten van het gebruik van standaarden.

Ketenstandaard beheert en ontwikkelt de standaarden:

STABU, ETIM, DICO, NL-SfB, GS1 GLN/GTIN

Deze neutrale standaarden voldoen aan wet- en regelgeving en worden vanuit één loket ontsloten voor de gebruiker. Ketenstandaard spant zich ook in voor internationale aansluiting van de standaarden. Beheercommissies per standaard borgen de kwaliteit van de standaarden en de internationale aansluiting.

Ketenstandaard richt zich op alle betrokkenen bij het realiseren van de gebouwde omgeving:

opdrachtgevers, architecten, ingenieurs, adviseurs, bouwbedrijven, installateurs, groothandelaren en fabrikanten.

Merkwaarden van Ketenstandaard: neutraal, verbonden, vakmanschap, praktisch.

Breed gebruik van standaarden leidt uiteindelijk efficiënter naar een duurzaam gebouwde omgeving.

KETENSTANDAARD
BOUW EN TECHNIEK

SAMEN STERKER MET STANDAARDEN

Terugblik Ketenstandaard Congres '23

KETENSTANDAARD CONGRES 2023, EEN GROOT SUCCES!

Digitaal samenwerken in de keten is noodzakelijk om maatschappelijke uitdagingen als de woningbouwopgave, de energietransitie en een circulaire economie te realiseren. Dat was de overkoepelende boodschap tijdens het drukbezochte Ketenstandaard Congres op 23 maart in Nijkerk. De circa 800 aanwezige professionals uit de hele sector, beoordeelden het congres gemiddeld met een 8!

INFORMATIEF PROGRAMMA

We zijn trots hoe we met het hele Ketenstandaard-team een informatief programma hebben gepresenteerd aan onze brede doelgroep. In de eerste talkshow gaf een aantal belangrijke spelers hun visie vanuit de praktijk: Willemien Bosch (directeur NLLIngenieurs), Roger Tan (voorzitter digiGO), Lieve Declercq (CEO SPIE Nederland), Jacco Maan (CFO Vidomes), Danielle de Nijs (directeur bouwbedrijf M.J. De Nijs en Zonen), Tristan van de Pavert (Country Director Wavin Netherlands & Belgium) en Erik van 't Hof (Kennismanager Rijksvastgoedbedrijf).

LEVENDIG GESPREK

In de tweede talkshow ontstond een levendig gesprek tussen Doekle Terpstra (voorzitter Techniek Nederland), Arno Visser (voorzitter Bouwend Nederland), Martin van Rijn (voorzitter Aedes) en Anne-Marie Rakhorst (Oprichter duurzaamheid.nl) over hun visie op alle ontwikkelingen in de bouw- en technieksector.

BOOST AAN DIGITALISEREN EN STANDAARDISEREN

De talkshows werden met luchtige sporthumor begeleid door H el ene Hendriks. Bezoekers konden via 30 parallelsessies meer te weten komen over praktijkervaringen met onze standaarden. Op de informatiemarkt in de centrale ruimte kregen bezoekers de gelegenheid onze implementatiepartners te ontmoeten. Iedereen toonden zich enthousiast over het programma en was energiek aan het netwerken. Vol inspiratie en met alle nieuw opgedane contacten gaf het Ketenstandaard Congres 2023 zo een boost aan digitaliseren en standaardiseren in de sector!

BEKIJK HIER DE AFTERMOTIE
KETENSTANDAARD
CONGRES 2023

Antonio Navarrete,
bestuursvoorzitter Ketenstandaard

Informatiemarkt met 31 partners

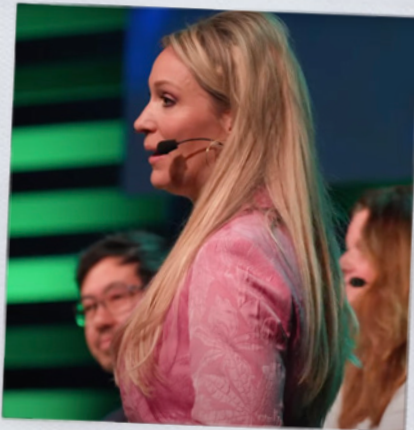

Arno Visser,
voorzitter Bouwend Nederland

Doekle Terpstra,
voorzitter Techniek Nederland

Hélène Hendriks, dagvoorzitter

32 parallelsessies

Martin van Rijn, voorzitter Aedes

Paneldiscussie Ketenstandaard Congres 2023 v.l.n.r. Jacco Maan (CFO Vidomes), Lieve DeClercq (Algemeen Directeur SPIE Nederland), Tristan van de Pavert (Country Director Wavin Netherlands & Belgium), Erik van 't Hof (Hoofd Kennismanagement Rijksvastgoedbedrijf), Willemien Bosch (Directeur NLingenieurs), Roger Tan (Lid BDR namens BNA en NLingenieurs/Voorzitter Program Board DSGO), Daniëlle de Nijs (Directeur Bouwbedrijf M.J. de Nijs en Zonen).

Lancering KIS Systematiek

Op 23 maart 2023 is de Ketenstandaard Integrale Specificatie (KIS) Systematiek gelanceerd, een nieuwe systematiek voor specificeren. KIS richt zich zowel op de ontwerpfase, als op de fasen van uitvraag en oplevering.

GEMEENSCHAPPELIJK REFERENTIEKADER

Bij bouwprojecten vormen specificaties een communicatiemiddel tussen verschillende belanghebbenden, zoals klanten, ontwerpers, ontwikkelaars en fabrikanten. Ze bieden een gemeenschappelijk referentiekader voor discussie en besluitvorming en kunnen worden gebruikt als basis voor kwaliteitscontrole voor de Wet Kwaliteitsborging (Wkb). Afhankelijk van de gehanteerde contractvorm bij een bouwproject, worden de specificaties meer of

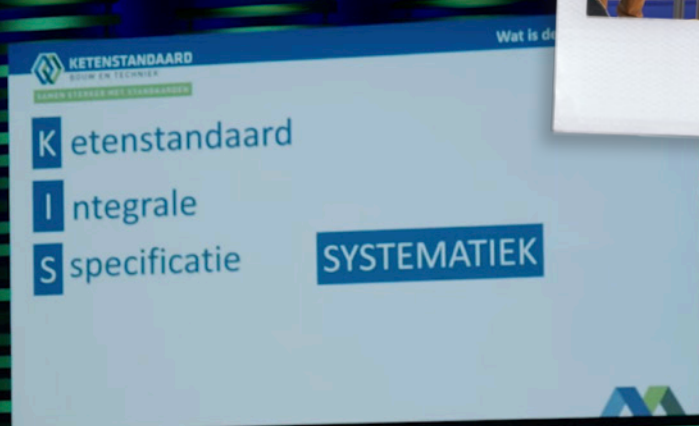
minder gedetailleerd opgenomen in de ontwerp- en engineeringfase. Alle specificaties zijn vastgelegd in één bron en maken onderdeel uit van het digitale bouwwerkdossier.

KOPPELING MET NL-SFB, IFC EN ETIM

De KIS Systematiek bevat een standaard voor het Programma van Eisen en een prestatieleidraad die beiden gekoppeld kunnen worden aan NL-SfB. Bij de KIS Systematiek kan een uitvraag bestaan uit een BIM-model, aangevuld met STABU-specificaties en prestatie-eisen. De koppeling van STABU met IFC maakt die verbinding mogelijk. Doordat ook ETIM-kenmerken zijn gekoppeld aan STABU, kunnen vanuit het bestek ook voorgeschreven producten worden besteld.

KLIK [HIER](#) VOOR MEER INFORMATIE OVER DE KIS SYSTEMATIEK.

Lancering KIS Systematiek tijdens Ketenstandaard Congres 2023.

Nieuwe leden Strategische Adviesraad (SAR)

In 2023 traden twee nieuwe leden toe tot onze Strategische Adviesraad (SAR). Robert Landsman vertegenwoordigt de achterban van Hibin. Maurice van der Leeden, vanuit zijn functie als voorzitter van de ETIM-beheercommissie toegetreden tot de SAR, vertegenwoordigt de Fedet achterban.

EEN DUURZAME WERELD

Robert Landsman is manager strategie & business analyse bij Veris Bouwmaterialengroep. Hij heeft een intrinsieke motivatie om efficiëntie in de keten te realiseren én de wereld een stukje duurzamer te maken. Hij ziet het dan ook als een mooie uitdaging vanuit zijn nieuwe rol de hele sector bewust te maken van de voordelen van standaarden.

DATA OP ORDE

Vanuit de SAR denkt Landsman graag mee over het realiseren van meer efficiency in de bouw- en technieksector. "Ik zou graag zien dat al onze 400 toeleveranciers gaan werken met standaarden, bijvoorbeeld met ETIM. Dat is een goed ontwikkelde standaard voor productkenmerken. Het zou mooi zijn als nóg meer fabrikanten deze standaard omarmen. Het is veel werk om alle data op orde te hebben en te houden, ook omdat afnemers steeds meer data nodig hebben. Maar fabrikanten die hun data goed op orde hebben, worden eerder gekozen als preferente leverancier."

Robert Landsman

Maurice van der Leeden

POSITIEF VERRAST

Maurice van der Leeden, manager product information management bij Technische Unie, is tevens voorzitter van de ETIM Beheercommissie. Hij was positief verrast toen hij de samenhang tussen de standaarden van Ketenstandaard ontdekte. "Dit maak ik graag breder bekend in de sector. Ik zie ook een belangrijke rol weggelegd voor ETIM én DICO als het gaat om het vastleggen van duurzame en circulaire data. Met ETIM kan je specifieke duurzame productkenmerken vastleggen. DICO maakt het mogelijk om product overschrijdende data te communiceren, zoals bijvoorbeeld de CO2 uitstoot bij transport. Op dit moment bevinden veel duurzame thema's zich nog in ontwikkeling, dan is het lastig ze te standaardiseren. Via Fedet gaan we met de branche overleggen over een oplossing."

DATAKWALITEIT

Datakwaliteit is een andere prioriteit voor Van der Leeden. "We kunnen wel allemaal mooie manieren hebben om data digitaal uit te wisselen, maar dan moeten natuurlijk wel de juiste data in omloop komen. Een fabrikant is daar in de eerste plaats verantwoordelijk voor, maar als groothandel speelt Technische Unie ook een belangrijke rol en daarom gaan we hierover het gesprek aan met leveranciers. Vanuit Technische Unie laten we onze berichten binnenkort certificeren via datakwaliteit.nu, een mooi initiatief van Ketenstandaard om de kwaliteit van data in de keten te verhogen!"

Ketenstandaard krijgt NL-SfB in beheer

NL-SfB is de meest gebruikte classificatie systematiek voor bouwdelen in Nederland. Op 19 januari 2023 ondertekenden digiGO en Ketenstandaard Bouw en Techniek de intentieverklaring om het volledige beheer en onderhoud van de NL-SfB standaard over te dragen aan Ketenstandaard.

AANJAGEN

digiGO gaat zich focussen op de regierol en op het aanjagen van digitaliseringsinitiatieven in de bouwsector. Het beheer van standaarden legt digiGO bij gespecialiseerde organisaties zoals Ketenstandaard. Met de intentieverklaring over NL-SfB spreken digiGO en Ketenstandaard af dat wordt toegewerkt naar een situatie waarbij Ketenstandaard uiterlijk eind 2023 de volledige verantwoordelijkheid overneemt voor het functioneel en technisch beheer van NL-SfB.

COMMUNITY

NL-SfB wordt gebruikt voor het ordenen en sorteren van informatie, van leverancier tot bouwdoos. "Bij het Rijksvastgoedbedrijf gebruiken we NL-SfB onder meer om bij bouwprojecten de juiste informatie te vinden, bij kostencalculaties en bij conditiemonitoring van gebouwen," zegt Erik van 't Hof, namens het Rijksvastgoedbedrijf voorzitter van de NL-SfB beheercommissie. "In de loop der jaren zijn allerlei 'dialekten' van NL-SfB ontstaan. Met de beheercommissie hebben we een slag gemaakt om die dialecten uit te bannen en te komen tot een uniforme taal. Daarin speelt de digitale database een belangrijke rol. Die zorgt voor efficiëntie en zo krijgen we ook een beter beeld van alle gebruikers van de standaard.

Een van onze doelen is om met de community van gebruikers deze standaard verder te ontwikkelen."

EENDUIDIG COMMUNICEREN

Van 't Hof: "Een voordeel van het uitbesteden van NL-SfB aan Ketenstandaard is dat Ketenstandaard over veel ervaring beschikt met het beheer van standaarden. Beheer van een standaard kost capaciteit en dus geld. Dat moet je wel met elkaar weten op te brengen. Dat kan nu via Ketenstandaard belangrijke standaarden voor de sector op elkaar afgestemd kunnen worden. Er is al een koppeling gemaakt met STABU. Ook komt er, in samenwerking met digiGO, een koppeling met internationale standaarden zoals buildingSMART. Dat standaarden eenduidig met elkaar kunnen communiceren is precies wat de bouwsector nodig heeft, daar werken we dus aan."

MEER WETEN?

In december 2023 is de eerste NL-SfB nieuwsbrief verstuurd: [NL-SfB nieuwsbrief](#)

*Officiële overdracht NL-SfB:
vlnr Pieter van Teeffelen, directeur
digiGO, Erik van 't Hof, voorzitter
NL-SfB Beheercommissie, Rien Wabeke,
directeur Ketenstandaard.*

Datakwaliteit

HOGE DATAKWALITEIT NODIG VOOR DIGITALISEREN

Om de kwaliteit van data-uitwisseling te verhogen, ontwikkelde Ketenstandaard samen met haar partners de mogelijkheid tot het certificeren van DICO-berichten via het platform datakwaliteit.nu. Dit platform is openbaar zodat iedereen kan zien met welke leveranciers of klanten data kunnen worden gedeeld via de door Ketenstandaard gestelde eisen aan de DICO Standaard.

DICO CERTIFICAAT

In 2023 heeft een groeiend aantal bouw- en installatiebedrijven en groothandels DICO berichten gecertificeerd via datakwaliteit.nu. Hun belangrijkste drijfveren? Zorgen dat de kwaliteit van de data tip top op orde is om zo de dienstverlening naar klanten te verbeteren!

KONINKLIJKE JONGENEEL

“Wij leveren veel hout en plaatmateriaal aan grote aannemers. Met het certificeren van onze DICO berichten bieden we vertrouwen naar deze klanten,” zegt Lennart Drewes, Business Developer E-commerce bij Koninklijke Jongeneel, één van de eerste gecertificeerde deelnemers.

MASTERMATE

Peter Koot, verkoopleider bij Mastermate: “Onze filosofie is dat als we iets doen, het ook goed doen. Door de DICO berichten te certificeren weten we zeker dat een bericht goed is opgesteld.”

GROENHART

Marcus Kaptein, E-commerce medewerker van Groenhart: “Als klanten zien dat ze met ons via de DICO Standaard kunnen werken, dan kunnen we de relatie ook vanuit digitalisering verstevigen.”

Onze ambassadeurs

Pluim voor Arisca Droog (Schiphol)

Pluim voor Bern Karstenberg (Lyfe Cycle Vision)

Pluim voor Erik Reijnders (Dura Vermeer)

Ton Borst, commissaris bij Borst Bouw, stond 25 jaar geleden aan de basis van S@les in de Bouw, nu DICO

Bijna 100 van onze ruim 350 ambassadeurs waren aanwezig om onze Dankjewelbijeenkomst in Burgers Zoo.

ETIM
BEHEER-
COMMISSIE

STABU
BEHEER-
COMMISSIE

DICO
BEHEER-
COMMISSIE

Onderzoek 'Meten is Weten'

METEN IS WETEN: DEELNEMERS OVER HUN ERVARINGEN MET ETIM, DICO, STABU EN FPS

In 2023 hebben we uitgebreid onderzoek gedaan onder deelnemers naar hun ervaringen met onze standaarden. In totaal hebben 250 deelnemers meegewerkt aan dit onderzoek dat waardevolle inzichten heeft opgeleverd in de praktijkervaringen met de standaarden ETIM, DICO, STABU en Fabrikantgebonden Product Specificaties (FPS). Uit het onderzoek blijkt dat deelnemers aanzienlijke efficiëntieverbeteringen, betere datakwaliteit, tijdsbesparing en een hogere omzet ervaren dankzij de standaarden.

ELKE STANDAARD DRAAGT DAAR OP UNIEKE WIJZE AAN BIJ:

- DICO faciliteert efficiënte data-uitwisseling;
- ETIM biedt duidelijke productspecificaties;
- STABU verbetert het bouwproces;
- FPS biedt fabrikanten een extra 'etalage' voor hun producten.

MEER WETEN OVER DE RESULTATEN VAN DIT ONDERZOEK? BEKIJK HET VOLLEDIGE ONDERZOEKSRAPPORT.

DICO

Met de DICO Standaard kunnen bedrijven in de bouw- en technieksector snel, foutloos en veilig informatie uitwisselen.

Deze 0-meting bevestigt dat organisaties de DICO Standaard inzetten om digitale communicatie te verbeteren en digitalisering te stimuleren. Ook ervaren ze een hogere datakwaliteit en minder faalkosten.

De meest uitgewisselde gegevens zijn facturen en orders. De meeste bedrijven verzenden jaarlijks meer dan 5.000 DICO-berichten. Het werken met DICO levert de bedrijven een aanzienlijke tijdsbesparing op.

Een uitdaging voor de komende jaren is het DICO-implementatieproces via de softwareleveranciers te vereenvoudigen. Verder gebruiken deelnemers nu nog geregeld verschillende systemen voor het uitwisselen van data. Meer efficiencywinst is mogelijk wanneer iedereen in de sector werkt volgens de DICO Standaard.

ETIM

Fabrikanten, groothandels, installateurs en bouwbedrijven gebruiken de ETIM standaard om producten te classificeren en technische kenmerken vast te leggen.

Uit dit onderzoek blijkt de belangrijkste reden van bedrijven om ETIM-deelnemer te worden dat hun klanten productspecificaties volgens de ETIM Standaard willen ontvangen. Daarnaast ervaren deelnemers dat dankzij ETIM ook het management en de kwaliteit van de eigen productgegevens verbeteren.

ETIM maakt het mogelijk data efficiënter te kunnen uitwisselen en daarom levert ETIM ook een tijdsbesparing op. Deelnemers met een beperkt productaanbod ervaren de voordelen van ETIM in mindere mate. Sommigen vinden het lastig intern de deelnemersbijdrage te verantwoorden. Een aantal deelnemers ontvangt graag meer uitleg over specifieke onderdelen van ETIM.

STABU

STABU bevat alle specificaties van een bouwwerk, inclusief juridische voorwaarden en kwaliteitsrichtlijnen.

Uit dit onderzoek komt naar voren dat adviseurs en architecten STABU vooral gebruiken in de ontwerpfase van een bouwproject om specificaties en bestekken te maken. Het voordeel is dat ze met STABU snel een document kunnen opstellen met up-to-date en kwalitatief goede informatie.

Deelnemers spreken enerzijds de wens uit voor meer flexibiliteit bij het gebruik van STABU, anderzijds hebben ze behoefte aan meer consistentie bij updates. Ten slotte blijkt uit dit onderzoek behoefte aan gebruiksvriendelijkere software en een betere koppeling met NL-SfB en BIM.

FPS

Met Fabrikantgebonden Product Specificaties (FPS) kunnen fabrikanten producten laten opnemen in de STABU-database.

Dit onderzoek bevestigt dat fabrikanten de STABU-database als belangrijk hulpmiddel beschouwen voor het presenteren en verspreiden van productinformatie. Fabrikanten geven aan de volgende voordelen te behalen: betere vindbaarheid van de producten, extra omzet en tijdsbesparing. Behalve via STABU, publiceert een aantal fabrikanten de FPS'en via de eigen website of via een catalogus.

Nieuwe bestuursleden in 2023

In 2023 zijn Jurgen de Ruiter, Nanne Batelaan en Kevin Kok benoemd als nieuwe bestuursleden bij Ketenstandaard Bouw en Techniek. Jurgen de Ruiter (Parteon) is voorzitter van VERA en is voorgedragen als vertegenwoordiger van de woningcorporaties. Nanne Batelaan (De Stiho Groep) is door HIBIN voorgedragen als vertegenwoordiger van de bouwtoelevering. Kevin Kok (Schoots Architecten) is door BNA en NLI ingenieurs voorgedragen als vertegenwoordiger van de adviseurs.

DESKUNDIGHEID EN WAARDEVOLLE ADVIEZEN

We zijn blij dat Jurgen, Nanne en Kevin hun deskundigheid met ons willen delen en we kijken uit naar een plezierige samenwerking. Jurgen, Nanne en Kevin volgen respectievelijk Arjan van Wingerden, Ron Kessels en Wilma Visser op. Arjan is veertien jaar bestuurslid geweest van Ketenstandaard en haar voorgangers, Ron is zes jaar bestuurslid geweest en Wilma elf jaar. We bedanken de vertrekkende bestuurders voor hun enthousiasme en waardevolle adviezen die we jarenlang mochten ontvangen.

JURGEN DE RUITER:

“Als sector kunnen we veel toegevoegde waarde creëren door optimale uitwisseling van data in de keten te realiseren. Dit vraagt wel om commitment en regie. Zowel VERA als Ketenstandaard laten zien dat veel partijen in de keten dit belang inzien en willen investeren in standaardisatie. Dit betekent ook dat ketenpartners en hun softwareleveranciers maximaal moeten inzetten op het daadwerkelijk toepassen van de datastandaarden. Aedes en Ketenstandaard kunnen dit verder stimuleren door de standaarden als VERA, ETIM, DICO en STABU goed aan elkaar te koppelen.”

NANNE BATELAAN:

“We moeten vanuit de hele keten een gezamenlijke taal ontwikkelen in plaats van te blijven denken als individuele groothandel. Dit is een van onze uitdagingen als het gaat om digitaliseren. Uiteindelijk doen we dit voor onze klanten. Het eenduidig beschikbaar stellen van data helpt onze afnemers bij het maken van betere keuzes. Zeker ook met het oog op de extra duurzaamheidskenmerken die er nu zijn en nog aankomen. De DICO en de ETIM Standaard spelen een belangrijke rol hierbij.”

KEVIN KOK:

Architecten en ingenieurs staan aan het begin van een bouwproject. Als adviseurs hebben we dus meteen een plek aan tafel en kunnen we invloed uitoefenen op hoe digitalisering en standaarden een rol krijgen in het bouwproces. Met de huidige duurzaamheidsopgaven wordt dat steeds urgenter, we moeten immers kunnen meten of een gebouw aan de duurzame eisen voldoet. Digitaliseren en standaardisatie maken dat mogelijk. De belangrijkste standaarden voor ons zijn STABU en NL-SfB. Met deze twee standaarden coderen we de elementen in een ontwerp. Nu is het de uitdaging dat aannemers de informatie die wij verzamelen ook gaan gebruiken in plaats van dat ze vanuit hun eigen systeem de informatie gaan vastleggen.”

Het volledige bestuur van Ketenstandaard, vlnr: Antonio Navarrete, Rien Wabeke (directeur Ketenstandaard), Nanne Batelaan, Peter Koenders, Kevin Kok, Jurgen de Ruiter, Frans Spijkers.

Traceerbaar bouwen en installeren met GS1 Digital Link

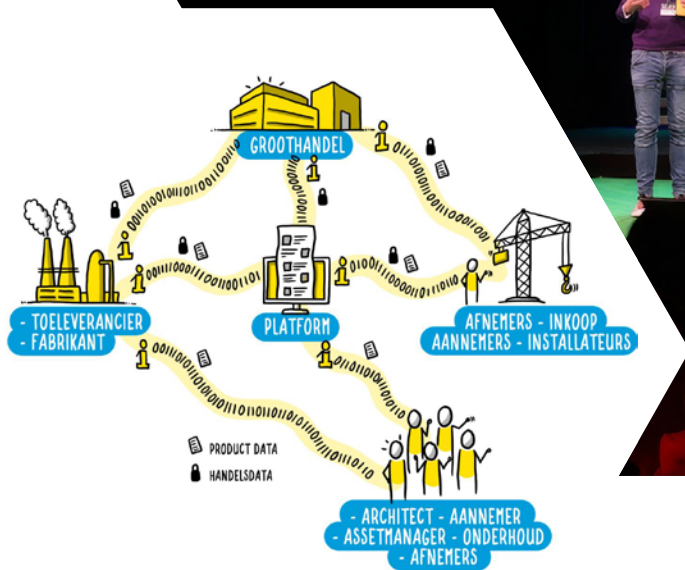
Tijdens de digiGO D-Days in november 2023, presenteerde Ketenstandaard samen met GS1 en Balance & Result een nieuwe methode voor traceerbaar bouwen en installeren: GS1 Digital Link, als onderdeel van de DICO communicatiestandaard

GS1 Digital Link is ontwikkeld in opdracht van Bouwend Nederland, Fedet, Hibin, NVTB en Techniek Nederland vanuit de behoefte goed te kunnen inspelen op de informatie die gedocumenteerd moet worden voor de Wet Kwaliteitsborging en aankomende Europese en Nederlandse wetgeving voor duurzaamheid en circulariteit.

GS1 Digital Link maakt het mogelijk componenten en producten voor, tijdens en na de bouw te traceren tot de bron van herkomst en locatie van toepassing. Deze methodiek wordt samen met marktpartijen verder ontwikkeld en zal zoveel mogelijk aansluiten op bestaande standaarden en initiatieven in de bouw zoals DICO, ETIM en de KIS Systematiek. Ook zal de methodiek aansluiten bij vergelijkbare initiatieven in aanpalende sectoren in binnen- en buitenland, zodat uniformiteit en uitwisselbaarheid breed en internationaal geborgd is.

Aankondiging 1e digiDeals tijdens Ketenstandaard Congres 2023 vlnr Martijn Bruil (digiGo), Remco van der Linden (Techniek Nederland), Marco Witschge (BespaarGarant), Erik Nieuwenburg (BPD), Luuk d'Hooghe (Ketenstandaard).

Productdata delen

‘Bedrijven willen op een toegankelijke, veilige en snelle manier productdata met elkaar kunnen delen,’ zegt Luuk d’Hooghe, Teamleider Standaarden bij Ketenstandaard. ‘Samen met digiGO werkt Ketenstandaard eraan om dat mogelijk te maken via het project ‘Productdata delen’, één van de digiDeals uit het digiAkkoord 2030 dat in maart 2023 is ondertekend.’

AFSPRAKENSTELSEL GOED TESTEN

Ketenstandaard is opdrachtgever van dit project dat als doel heeft productdata federatief te kunnen delen binnen het Digitaal Stelsel voor de Gebouwde Omgeving (DSGO), een stelsel van duidelijke afspraken over het delen van data in de sector. ‘Voor onze deelnemers vinden wij het belangrijk om het DSGO-afsprakenstelsel goed te testen. In de toekomst kan dit een goede manier worden waarop bedrijven data met elkaar uitwisselen. Bij het testen werken we onder meer samen met marktpartijen als 2BA, Wienerberger, Croonwolter&dros en TTT (Tri Torque Technology).

VEILIG EN TOEGANKELIJK

Er wordt gekeken naar een veilige en toegankelijke manier voor toeleveranciers in de bouw- en installatiebranche om (vertrouwelijke) productdata te delen met (potentiële) klanten. De toeleverancier bepaalt hierbij zelf welke data met wie worden gedeeld, waarbij het van belang is dat aanbieders van datadiensten op een eenvoudige manier controle kunnen houden over wie welke productdata mag gebruiken. Ook moet er zekerheid bestaan over de actualiteit van de data.

DATADIENST UITROLLEN NAAR DE MARKT

D’Hooghe: ‘Tijdens de digiGO D-Days in november 2023 hebben we een werkende datadienst gepresenteerd waarbij de uitwisseling van data grotendeels conform het DSGO-afsprakenstelsel gebeurt. Nu staan we voor de uitdaging concrete datadiensten te benoemen die we kunnen uitrollen naar de markt. In de volgende fase is het doel ook een datadienst te ontwikkelen waarmee bedrijven milieukeurmerken kunnen uitwisselen.’

Internationale samenwerking

Voor een groot aantal deelnemers van Ketenstandaard is het belangrijk dat de standaarden aansluiten op internationale ontwikkelingen. Radboud Baayen, Teamleider Standaarden, volgt wat er wereldwijd gebeurt en zorgt ervoor dat Ketenstandaard hier goed op inspeelt.

VINGER AAN DE POLS

‘Via buildingSMART, I.C.I.S. en ETIM International houden we een vinger aan de pols wat betreft internationale ontwikkelingen,’ zegt Radboud Baayen. ‘We halen op wat er speelt en kijken hoe we nieuwe ontwikkelingen kunnen implementeren in onze standaarden. Belangrijke internationale aandachtspunten op dit moment zijn alle ontwikkelingen rondom BIM, maar ook normalisatie, EU-wetgeving en het digitale bouwwerk dossier.’

BUILDINGSMART

buildingSMART is een internationale organisatie gericht op digitale transformatie van de gebouwde omgeving. Jaarlijks organiseert buildingSMART twee bijeenkomsten met als doel kennisuitwisseling tussen experts uit de verschillende aangesloten landen. In 2023 waren Rome en Lillestrøm het toneel voor de bijeenkomsten. Tijdens de eerste bijeenkomst, in maart 2023, heeft buildingSMART een strategische roadmap gelanceerd met als belangrijk thema’s: consistent gebruik van data communicatie standaarden en betrouwbaarheid van data. Tussen deze ‘summits’ werken stuurgroepen van de verschillende domeinen aan buildingSMART projecten die invulling krijgen in samenwerking met de community.

I.C.I.S.

De International Construction Information Society (I.C.I.S.) is opgericht in 1994 door 11 Europese en Amerikaanse organisaties. Vanuit Nederland was STABU één van de initiatiefnemers. Tijdens de buildingSMART bijeenkomst in Rome is een samenwerkingsovereenkomst getekend met I.C.I.S. waarbij beide organisaties zich uitspreken voor de belangrijke rol van specificeren binnen de activiteiten van buildingSMART. Baayen: ‘Het structureren en uitwisselen van data wordt steeds belangrijker, dit geldt ook voor het specificeren van eisen. Een specificatie systematiek moet zowel internationaal als nationaal goed werken. Internationaal gaat het om de aansluiting op open BIM standaarden zoals IFC, op nationaal niveau moet de systematiek aansluiten op actuele (lokale) wet- en regelgeving.’

ETIM INTERNATIONAL

De 22 bij ETIM International aangesloten landen komen jaarlijks bijeen. In 2023 gebeurde dat in La Palma, Mallorca. Op de agenda stonden onder meer de ontwikkelingen rondom ETIM Modelling Classes (ETIM MC) en de vertaling hiervan naar alle landen. Daarnaast is ETIM 9 in 2023 opgenomen in de buildingSMART data dictionary met als doel dat deelnemers een koppeling tussen ETIM International en IFC kunnen aanvragen.

Deelnemers buildingSMART International Standards Summit Rome, maart 2023.

Informatiemarkt implementatiepartners, Ketenstandaard Congres 2023, Nijkerk.

Cruciale rol voor implementatie- en kennispartners

Deelnemers hebben toegang tot onze standaarden via hun ERP pakket, PIM Systeem of specifieke software voor het maken van bestekken. Om ervoor te zorgen dat de standaarden goed functioneren via deze softwarepakketten, werken we nauw samen met de leveranciers ervan, onze zogeheten implementatiepartners.

Behalve met leveranciers van software voor bestekken, CAD, BIM, ERP, PIM, document management, kunnen ook adviseurs, datapools en kennisinstellingen partner worden van Ketenstandaard. Onze website toont een [overzicht van alle implementatie- en kennispartners.](#)

De samenwerking met deze partners is belangrijk om onze deelnemers te helpen het gewenste rendement te halen uit onze standaarden. Ten opzichte van alle samenwerkingspartners neemt Ketenstandaard een neutrale positie in.

Implementatie- en kennispartners vormen het verlengstuk van ons marktteam. We informeren hen over ontwikkelingen rondom onze standaarden via bijeenkomsten, nieuwsbrieven en een helpdesk.

Organisatiestructuur

De Strategische Adviesraad (SAR) van Ketenstandaard heeft een beslissende rol in het vaststellen van de strategie en de verbinding en borging naar gebruikers en hun achterban. De SAR wordt gevoed met ideeën en initiatieven door de vier beheercommissies. In de SAR zijn de stakeholders vertegenwoordigd die belang hechten aan de standaarden van Ketenstandaard en het draagvlak vormen voor onze activiteiten.

SAMENSTELLING STRATEGISCHE ADVIESRAAD:

Hans Elsinga

voorzitter

namens Rijksvastgoedbedrijf

Albert Dunnink

namens FME (Zehnder)

André Meester

namens NVTB (NVPU)

Dave Vernooij

namens Bouwend Nederland (Duravermeer)

Jan Janssen

namens NL Ingenieurs (Royal HaskoningDHV)

Jeffrey Truijens

namens BNA (VDNDP)

Mark-Jan Koldijk

namens Techniek Nederland (DWT Groep)

Marc de Dobbelaere

namens Vertaz (ZEVIIJ/Necomij)

Robert Landsman

namens Hibin/VVNH (Veris)

Pieter van Teeffelen

namens digiGO (2024)

Albert van Heugten

voorzitter DICO Beheercommissie

namens Aedes (Wonen Zuid)

Erik van 't Hof

voorzitter NL-SfB Beheercommissie

namens Rijksvastgoedbedrijf

Jack Smeets

voorzitter STABU Beheercommissie

namens NL Ingenieurs (Arcadis)

Maurice van der Leeden

voorzitter ETIM Beheercommissie

namens FEDET (Technische Unie)

Het bestuur van Ketenstandaard heeft de zorg voor de continuïteit van de stichtingen en de onderliggende vennootschappen en stelt de financiële jaarcijfers en de begroting vast. Het bestuur bestaat uit zes leden die op voordracht van het bestuur en met instemming van de Strategische Adviesraad worden aangesteld.

SAMENSTELLING BESTUUR:

Namens bouwers/installateurs:

Antonio Navarrete Gelde

bestuursvoorzitter

Peter Koenders

penningmeester

Namens opdrachtgevers/adviseurs:

Kevin Kok

Schoots Architecten BNA

Jurgen de Ruiter

Trevian

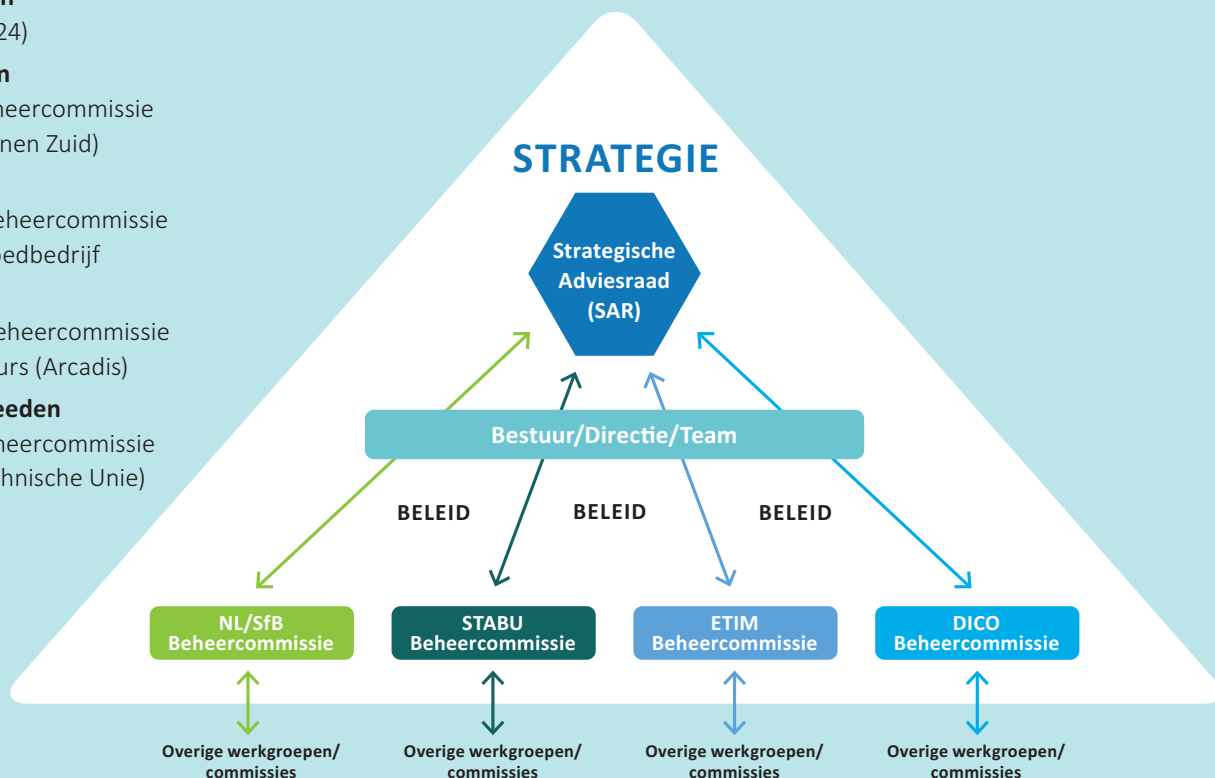
Namens groothandels/fabrikanten:

Frans Spijkers

Legrand Nederland

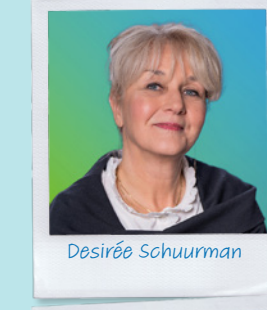
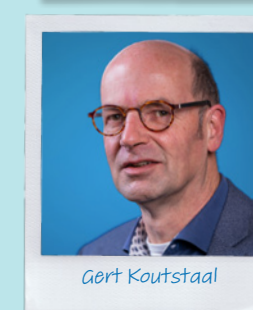
Nanne Batelaan

De Stiho Groep

Het Ketenstandaard team

Organisatie ontwikkeling Ketenstandaard

ONTWIKKELINGEN DIE OP ONS AF KOMEN

Digitalisering is binnen onze doelgroepen steeds belangrijker geworden en standaardisatie lift daar op mee. Door aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt en beperking van zwaar en eentonig werk wordt gekeken naar automatisering van processen om de gewenste (woning)bouwopgave toch enigszins te kunnen benaderen. Duurzaam bouwen, circulariteit van producten/ grondstoffen, beperking van de opwarming van de aarde zijn thema's die versneld prioriteit hebben gekregen op de politieke agenda's in Den Haag en Brussel en waar ook naar de bouw en technieksector wordt gekeken. Vanuit onze missie willen wij als onafhankelijke regisseur een concrete bijdrage leveren om de gebouwde omgeving efficiënter en duurzamer te maken.

Maar ook binnen de ICT-wereld gaan ontwikkelingen snel. Denk aan artificial intelligence, machine learning, sensing, datamining, chatbots en de ethische en security vraagstukken die daarbij opkomen, maar ook de samenwerking met digiGo biedt kansen. Feitelijk vervaagt de grens tussen de traditionele bouw en techniek sector en de ICT-sector. Ook de globalisering zet door, waardoor meer gekeken wordt naar internationale ontwikkelingen, omdat marktpartijen internationaal werken of onderdeel zijn van een buitenlands concern.

De markt vraagt aan Ketenstandaard om vanuit haar onafhankelijke positie in verbinding met de stakeholders richting te geven aan:

- de wijze waarop digitalisering met standaarden kan bijdragen aan het verduurzamen, circulair en efficiënter maken van de bouw en technieksector
- de vertaling van nieuwe technologische ontwikkelingen naar kansrijke toepassingen om ketensamenwerking efficiënter en effectiever te maken.
- De aansluiting van internationale ontwikkelingen rond standaarden en regelgeving.
- De implementatie van de standaarden bij deelnemers van Ketenstandaard met ICT-partners invulling kan worden gegeven aan het gebruik van standaarden.

Om hier goed op in te spelen is een plan gemaakt om de komende jaren meer en diepgaandere kennis in huis te halen over duurzaamheid, internationale ontwikkelingen en ICT-innovaties, zodat aan de deelnemersvraag beter invulling kan worden met één of een combinatie van standaarden. De 1e stappen zijn gezet in 2023 door de drie aparte standaardisatieteams samen te voegen tot één team en de deelnemers en hun klantreis in kaart te brengen en de werving op te starten voor een Business Development Manager.

KETENSTANDAARD
BOUW EN TECHNIEK

SAMEN STERKER MET STANDAARDEN

CONGRES 23 MAART 2023
HART VAN HOLLAND - NIJKERK

Ondertekening digiAkkoord tijdens Ketenstandaard Congres 2023.

Samenwerking digiGO

KETENSTANDAARD IS VANAF DE START IN 2015 BETROKKEN BIJ DIGIGO

In 2023 is digiGo duidelijk gepositioneerd als platform voor digitaal samenwerken, waar alle ontwikkelingen in de bouw en techniek samenkomen op basis van drie pijlers. Naast het aanjagen van digitalisering in de sector, neemt digiGO de regie op zich wat betreft een groot aantal standaarden. En ten slotte is er het programma voor de opzet van een Digitaal Stelsel Gebouwde Omgeving (DSGO). DSGO zal bestaan uit een set uniforme afspraken die zorgt voor veilige, betrouwbare en gecontroleerde toegang tot data voor en over de gebouwde omgeving. Ketenstandaard directeur Rien Wabeker is lid van het [DigiTeam](#) en van de programmaboord van DSGO.

In de samenwerking richt Ketenstandaard zich op het beheer en ontwikkeling van standaarden en het daadwerkelijk gebruik door de bouw- en technieksector, waar digiGO zich meer richt op bewustwording, opleiding, stimulering en regie op digitaliseringsontwikkelingen in het algemeen. Daarmee sluiten digiGO en Ketenstandaard goed op elkaar aan.

In 2023 heeft digiGO tijdens het Ketenstandaard Congres op 23 maart het podium gekregen voor ondertekening van het digiAkkoord.

Ketenstandaard participeert in de digiDeals, waaronder Productdata delen en de in 2023 gestarte CSRD digiDeal: een project voor digitalisering van duurzaamheidsdata, gericht op de milieu-impact van producten. Ook sluit Ketenstandaard via digiGO aan bij samenwerking binnen SDO-NL, waarbij met organisaties als Geonovum en CROW wordt gekeken naar standaardisaties in domeinen buiten de bouw- en technieksector.

Samenwerking met brancheorganisaties

Brancheorganisaties spelen een belangrijke rol bij het bevorderen van digitalisering in de bouw- en technieksector. Ketenstandaard werkt om die reden actief samen met: Aedes, BNA, Bouwend Nederland, FME, Fedet, Hibin, NLI, NVTB, Rijksvastgoedbedrijf, Techniek Nederland, Vertaz en VNG.

VERBINDING MET LEDEN

Vertegenwoordigers van bovengenoemde organisaties maken deel uit van de beheercommissies en van de Strategische Adviesraad (SAR). Regelmatig overleg maakt duidelijk welke thema's spelen bij de leden van deze organisaties. De verbinding met leden van brancheorganisaties is belangrijk, zij vormen uiteindelijk de doelgroep van Ketenstandaard.

DRAAGVLAK CREËREN

Via de beheercommissies en regelmatige nieuwsbrieven informeren we leden over de ontwikkelingen rondom standaarden. Daarnaast creëren we zoveel mogelijk draagvlak voor het gebruik van onze standaarden door het organiseren van trainingen en presentaties, het aanleveren van brochures, infographics en filmpjes en door het maken en delen van praktijkcases over onze standaarden. Deze informatie wordt, behalve via onze

eigen communicatiekanalen, verspreid via een aantal vakbladen en via de communicatiekanalen van een groot aantal brancheorganisaties. We werken eraan alle brancheorganisaties te voorzien van op hun leden toegespitste communicatiemiddelen.

KETENSTANDAARD CONGRES

Tijdens de panels op het Ketenstandaard Congres 2023 werden de branches vertegenwoordigd door de volgende sprekers:

PANEL 1: Jacco Maan (CFO Vidomes), Lieve DeClercq (Algemeen Directeur SPIE Nederland), Tristan van de Pavert (Country Director Wavin Netherlands & Belgium), Erik van 't Hof (Hoofd Kennismanagement Rijksvastgoedbedrijf), Willemien Bosch (Directeur NLI), Roger Tan (Lid BDR namens BNA en NLI/Voorzitter Program Board DSGO), Daniëlle de Nijs (Directeur Bouwbedrijf M.J. de Nijs en Zonen)

PANEL 2: Martin van Rijn (Voorzitter Aedes), Doekle Terpstra (Voorzitter Techniek Nederland), Arno Visser (Voorzitter Bouwend Nederland), Anne-Marie Rakhorst (Oprichter duurzaamheid.nl)

Ervaringen uit de praktijk

WE KUNNEN EFFICIËNTER WERKEN ALS IEDEREEN DEZELFDE TAAL SPREEKT

Struyk Verwo Infra verbetert de eigen bedrijfsvoering door te digitaliseren en te standaardiseren, vertelt commercieel manager Edwin de Bruin. De Bruin licht toe waarom Struyk Verwo Infra de DICO Standaard is gaan gebruiken. “Gemeenten zijn onze belangrijkste opdrachtgevers, maar vaak loopt de bestelling van onze producten en diensten via een aannemingsbedrijf dat voor de gemeente werkt. Bijna alle grote aannemingsbedrijven willen onze facturen ontvangen via de DICO Standaard. Sinds 2002 is dit dé standaard voor elektronisch factureren in de bouwsector.”

DEZELFDE TAAL

De Bruin is blij met de eenduidigheid die de DICO Standaard biedt. “Vanochtend waren we bijvoorbeeld bezig met een offerte voor het leveren van stootbanden. In het veld heten die ook wel ‘varkensruggen’, maar niet iedereen begrijpt dan wat je bedoelt. Door DICO te gebruiken, spreekt iedereen dezelfde taal. Dan worden de stootbanden in één keer besteld met de juiste specificaties wat betreft materiaal, hoogte en vorm.” Lees het [volledige praktijkverhaal](#).

DUIDELIJKE PRODUCTINFORMATIE BIJ SPIROTECH MET ETIM

Laurens Costa, Digital Marketeer bij Spirotech, is medeverantwoordelijk voor de juiste communicatie over de ongeveer 800 producten die Spirotech wereldwijd levert. Het werken volgens de ETIM Standaard helpt Costa alle productdata goed en efficiënt te communiceren naar klanten en groothandels.

ALTIJD ACTUEEL MET ETIM DYNAMIC

“Onlangs hebben we 300 nieuwe producten aan ons assortiment toegevoegd. Dankzij de standaardisatie was het een stuk eenvoudiger al die nieuwe data te verwerken. We hebben nu al onze 800 producten volgens ETIM geïnclassificeerd. We maken gebruik van ETIM Dynamic, dat betekent dat de productinformatie altijd actueel wordt gehouden. Op deze manier kunnen we iedereen bedienen die onze productinformatie nodig heeft. De belangrijkste partijen zijn de groothandels, daarnaast moeten de productdata op onze website natuurlijk actueel zijn.” Lees het [volledige praktijkverhaal](#).

ONZE KLANTEN HEBBEN BEHOEFTE AAN ETIM CLASSIFICATIES

Greske Barendse, PIM-coördinator en data specialist bij Pipelife, legt uit hoe en waarom ze een flinke slag heeft gemaakt met het opnemen van ETIM kenmerken bij producten. Pipelife is een bedrijf met 3.200 medewerkers dat in 24 landen oplossingen biedt voor water- en energiedistributie. Als het aan Barendse ligt, is het grootste deel van het productassortiment van Pipelife op den duur volgens ETIM geïnclassificeerd. “Vanuit klanten merken we de behoefte ons assortiment volgens ETIM classificaties aan de te bieden. Als producent willen we ons assortiment ook zo volledig mogelijk zichtbaar maken bij groothandels.” Lees het [volledige praktijkverhaal](#).

GEEN SPOOKFACTUREN EN MALWARE DANKZIJ DICO

Veilig digitaal werken kan op talloze manieren. Freerk Wieringa, ICT Architect en integratiespecialist bij VolkerWessels, legt uit waarom werken volgens de DICO Standaard een goede manier is voor bouwbedrijven om op een veilige manier informatie uit te wisselen.

VEILIG DIGITAAL WERKEN

“Een groot aantal van onze werkmaatschappijen maakt gebruik van de DICO Standaard voor het digitaal uitwisselen van facturen. Sommigen maken ook gebruik van DICO onderhoudsberichten, inkoopberichten en pakbonnen. Twee werkmaatschappijen kunnen hun facturen volledig automatisch matchen met de inkoop- en pakbon, daar komt helemaal niemand meer tussen. Dat is de meest veilige manier van werken.” Lees het [volledige praktijkverhaal](#).

KETENSTANDAARD

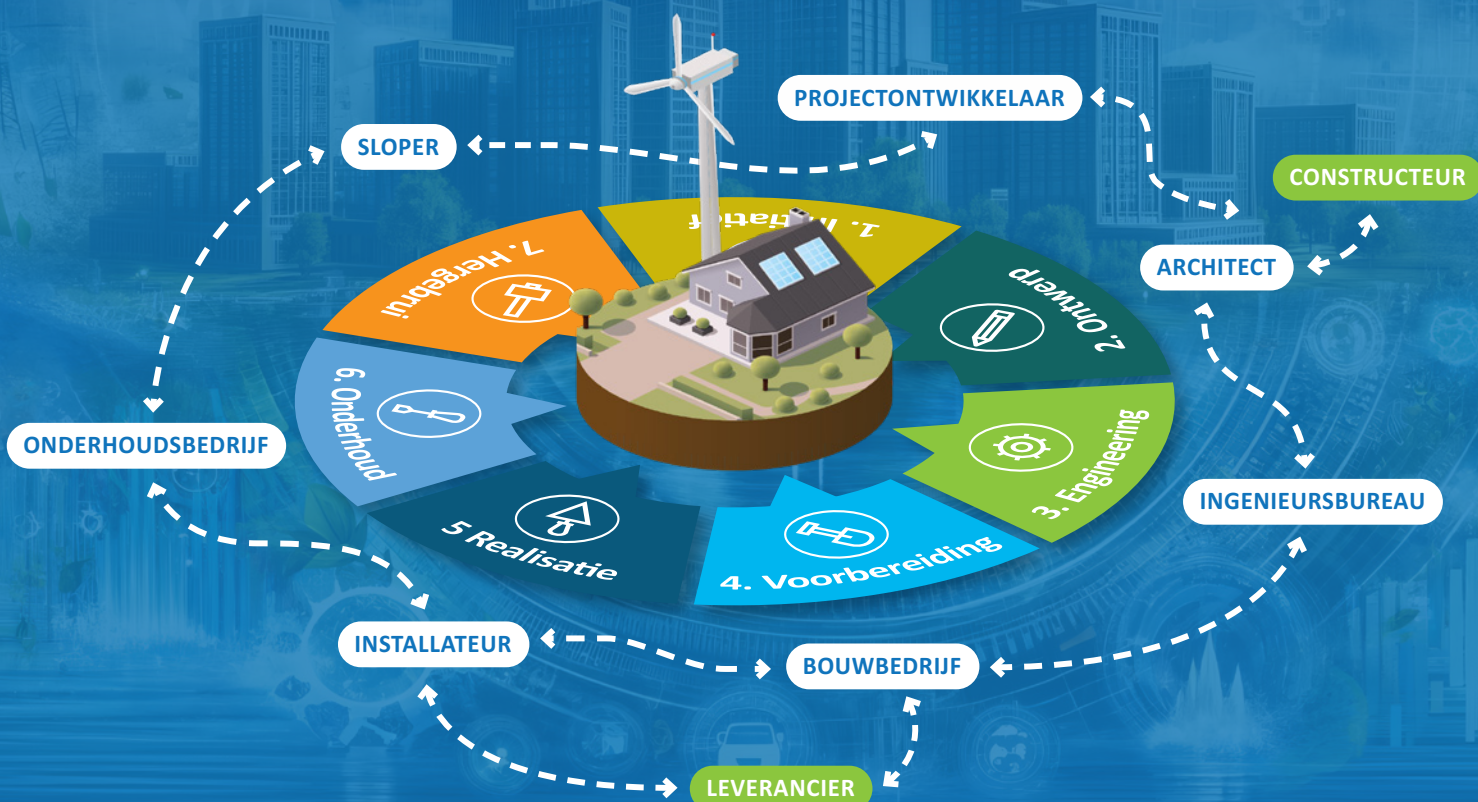
BOUW EN TECHNIEK

SAMEN STERKER MET STANDAARDEN

SAVE THE DATE KETENSTANDAARD CONGRES

HART VAN HOLLAND NIJKERK

20 MAART
2025

WWW.KETENSTANDAARDCONGRES.NL